

[A3ra] Dat .IIJ. capittel:

Hoe de keyser met joncker Jan door raet der verraders op de jacht ghereden is, ende wat daer na geb[u]erde.

Het gheschiede op eenen tijt dat de keyser reys[d]e¹ door zijn landen ende op een frontieren² om deselve steden aldaer te versiene³ ende stercken tegens den aenstoot⁴ der heydenen, want zy dickwils groote schade den Kerstenen op de frontieren deden. Ende overmits dat de plaetsen daer omtrent seer ghenoechlijck waren, zoo bleef de keyser daer een wijltijds stille liggende,⁵ dagelickx op de jacht rijdende, want hy de jacht seer beminde, ende hy vant daer wilts ghenoech om te jagen.

Nu des[e]⁶ verraders, daer wy hier voer mentie⁷ af gemaect hebben, dit alte gader wel wetende, hebben bedectelijck over geschreven⁸ in heydenissen aen een prince op de frontieren die daer overste capeteyn⁹ was gestelt vanden soudaen,¹⁰ dat [A3rb] hy soude comen secretelijck tot sulcker plaetsen, te weten op een sterc casteel daer Gouwerons broeder overste af was ende van des keysers wegen te bewaren¹¹ hadde, om met malcander sommige saken te tracteren.¹²

Daer by malcanderen comende zo hebben zy den heydensche prince ende capiteyn Sorborijn haeren aenslacht¹³ te kennen gegeven, hem gelovende¹⁴ den keyser tot sulcker plaetsen te brenghen op de

1. Muller [1590]: reyse

2. op een frontieren: langs de grens

3. versiene: bevoorraden, verzorgen

4. aenstoot: aanval(len), inval(len)

5. stille liggende: logeren

6. Muller [1590]: des — met een lange 's' aan het einde, wat erop wijst dat er nog minstens 1 letter volgde.

7. mentie af gemaect hebben: over verteld hebben

8. bedectelijck over geschreven: heimelijk een brief gestuurd

9. overste capeteyn: hoofdman

10. soudaen: sultan (van Babilonien, d.i. Caïro)

11. bewaren: beschermen

12. tracteren: bespreken

13. haeren aenslacht: hun plan voor een aanslag

14. gelovende: belovende

jacht, ende dat hy daer zijn volck al ghereet hebben soude om den keyser gevangen te nemen ofte te dooden, indien hy hem ter weere stellen woude, ende zo souden zy tlant regieren nae haren wille.

Doe[n] zy nu met malcanderen ghesloten hadde, zoo hebben zy den keyser te kennen ghegheven datter int bosch daer by gheleghen vanden jagers ende oock vanden huysluyden¹⁵ een groot everswijn ghesien was, dies gelijkx zy noyt ghesien en hadden, [A3va] ende rieden den keyser op de jacht te trecken om dat everswijn te vangen. De keyser, want hy seer gheneycht ter¹⁶ jacht was, so heeft hi sijn consent¹⁷ daer toe gegeven ende heeft den jagers gheboden dat zy alle dinghen daer toe dienende ghereet souden maken, want hy des anderen daechs derwaerds wilde om het everswijn te jagen.

Des morghens wel vroech is de keyser op ghestaen om nae ouder ghewoonten eerst den dienst Godts te hooren. Daer na is hy met zijn geselschap uut ghereden, ende joncker Jan neffens¹⁸ zijn sijde, den horen¹⁹ aenden hals, couragie hebbende ghelijck een leeuwe, niet denckende dat hem yemant crencken mochte. De keyser is soo verre int bosch gecomen met zijn heeren dat zy veel wil[t]s²⁰ by den anderen ghesien hebben. Joncker Jan heeft zijnen hooren gheblasen, die honden laten lopen ende het wilt ghevolcht. Met dien heeft de keyser een groot everswijn ghesien ende heeft het joncker Jan ghewesen. Joncker Jan dat siende, heeft alle tander wilt verlaten ende dat selve everswijn seer sterckelijck vervolcht. De keyser vreese hebbende dat door 't swijn hem y[e]d[t] miscomen mochte, is hem rasschelij[c]k²¹ nae ghevolcht. Maer eer hy daer by conste ghecomen, zoo heeft joncker Jan dat selve achterhaelt ende dat swijn rijckelijck²² door zijn zijde ghesteecken, waer door de keyser hem seer

15. huysluyden: boeren

16. gheneycht ter: gecharmeerd van

17. consent: toestemming

18. neffens: naast

19. horen: jachthoorn

20. Muller [1590]: wils

21. rasschelijck: snel

22. rijckelijck: dwars

verwonderdt heeft. Zy hebben dat selve swijn open ghedaen ende den honden huer deel²³ daer van gegeven.

Doen zy beyde hier mede onledich²⁴ waren, want zy verre van huer volck gereden waren, zo hebben zy gherucht van paerden ghehoort. Zy beyde dit hoorende, zijn zy terstondt te paerde ghesprongen. Met dien hebben zy van verre ghesien .xx. ridders ghewapent na hen comen gereden, de overste daer af was Sorborijn ende zijn broeders, ende uut heydenisse gheboren. De keyser dit volck siende, was seer [A3vb] verschriet ende riet joncker Jan dat hy vlien²⁵ soude tot by huer ander volck, “want wy niet teghen hen allen mogen ghedueren,” sprack de keyser.

Joncker Jan zeyde: “Vader, dat en sal my nemmermeer ghebueren dat ick vlien sal eer ick weete wat het voor volck is, ende dat ickse eerst hebbe versocht!²⁶ Nu moet ick proeven²⁷ mijn cracht. My dunct, ick soudese wel alle gader die ick sie, allene verslaen!”

De keyser dit hoorende, schaemde hem dat hy den jonckheere alleen inden last laeten zoude, ende is by hem ghebleeven. Oock hadde hy voor een ghewoonte: wanneer hy op de jacht reet of erghens op de frontieren van zijn lande was, soo was hy onder zijn cleder so wel bewaert²⁸ datmen hem niet haest²⁹ wonden en mochte. Desghelijckx was joncker Jan ooc bewaert. Ende daer was een pagie den keyser ghevolcht, den selven beval hy haestelijck te rijden nae zijn ander volck, want sy een goet stuck van daer waren, ende gheven te kennen in wat last ende noode dat hy ware. Twelck de pagie ghetrouwelijck ghedaen [heeft, ende is]³⁰ spoorlaechs ghereden tot hy by des keyzers volck quam.

23. huer deel: de ingewanden (als beloning) — het vlezige karkas nam men mee naar huis om zelf op te eten.

24. onledich: bezig

25. vlien: vluchten

26. versocht: hun identiteit en hun bedoelingen heb vastgesteld

27. proeven: beproeven

28. bewaert: beschermd

29. haest: snel, gemakkelijk

30. Muller [1590]: ghedaen / ende heeft spoorlaechs ghereden

Des keyzers volck dit hoorende, zijn haestelijck den keyser te hulpe gecomen. Maer eer zy byden keyser conden comen, waerender sommighe dies metten doot betaelt hadden.

Doen de heydenen den keyser begonsten te ghenaken,³¹ zoo riepen zy seer luyde: “Keyser, dese jacht moet ghy laten. Ter quader ure zijt ghy hier ghecomen!”

De voorste van hem allen was Sorborijns broeder. Die liet zijn speere sincken ende meende den keyser te doorrijden,³² maer joncker Jan heeft het hem benomen. Want met dien dat hy meende den keyser te door rijden, is hem joncker Jan aen gerant ende heeft hem zo met dien swaerde op den helm gheslaghen dat hy hem thooft cloofde tot den tanden, en[de hi is]³³ doot vanden paerde ghevallen.

Als de keyser dat sach, heeft [hi]³⁴ daerinne eenen [A4ra] moet ghegrepen ende heeft hem oock ridderlijck ter weere gestelt. Zy hebben huer beyde by den anderen ghe[v]oecht teghen een dicke hage, alzo datmense van achter niet bevechten en mochte. Sorborijn siende dat sijn broeder doot ter aerden lach, met groten toorne ontsteken zijnde, is op joncker Jan ghereeden, maer joncker Jan heeft hem de lancie ondergaen³⁵ ende heeft hem met een slach vander zijden gheslagen dat hy in onmacht vanden paerde viel. Voort heeft hem joncker Jan metten paerde overreden om dat hy [niet]³⁶ met haest op comen en soude. De keyser is oock stoutelijck³⁷ onder de vyanden gevallen,³⁸ ter neder slaende al wat hem te gemoete quam.

Daer en tusschen is des keyzers volck aen ghecomen. Maer eer zy daer quamen, isser zoo seer ghevochten datter acht vanden heydenen doot lagen verslegen. Des keyzers ar[t]chiers³⁹ zijn onder den vyanden ghevallen, al dootslaende wat zy achter halen conden. Ende binnen

31. ghenaken: naderen

32. doorrijden: met zijn lans te doorboren

33. Muller [1590]: en viel doot vanden paerde ghevallen.

34. Ontbreekt in Muller [1590].

35. ondergaen: ontweken

36. Ontbreekt in Muller [1590] — mogelijk is ook: om dat hy [ni]et haest op comen en soude

37. stoutelijck: stoutmoedig

38. onder de vyanden gevallen: op de vijanden afgestormd

39. Muller [1590]: arichiers — boogschutters

dien is Sorborijn vander onmachten becomen, ende siende dat de keyser hulpe ghecregen hadde ende dat alle sijn volck verslagen was, heeft hem selven gevangen gegeven inden handen ende genade vanden keyser.

Ende zo is die keyser met groter blijschappen nader stadt gereden, God danckende vander victorien ende vant perijckel daer hy inne geweest was, dat Hi hem daer uut verlost hadde.